

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

§. VI. De Vniversalitate meritorum paßionis Christi, an Scilicet Christus pro omnibus hominibus & singulis Sanguinem suum fuderit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

niii. Et hoc seculo, adhuc ad independen-
tiam, summam à quibusvis rei creatæ a-
ctiōibus, & harum ab ipso dependentiam,
non potest illatenus ligari, nisi volens.
Tunc autem potius ligatur à se ipso; ratio-
ne scilicet immutabilis veritatis, non ratio-
ne stricti contra se juris in creatura existi-
stentis. Ut proinde Varii negent Deum
fieri nobis debitorem. Quamquam id per-
tineat ad quaestionem de nomine, in qua
rectissime loquimur cum S. Aug. Serm. 16.
de Verbis Apostoli: Debitor nobis factus est Deus,
non aliquid accipiēdo, sed quod ei placuit promit-
tendo.

Dico VIII. Christus ex rigore iustitiæ
non satisfacit pro peccatis nostris, seu non
solvit ex rigore iustitiæ debitum nostro-
rum peccatorum. Ita Doctores passim; etsi
plures contradicant. Creditor namque ten-
netur rigorosâ satisfactione esse contentus
eo ipso, etiam sine pacto prævio; quod in
Deo non habet locum, qui non tenebatur
satisfactionem Christi acceptare. Deinde
debitum peccatorum est personale, adeo-
que in rigore debuisset satisfacere ipse reus
qui peccavit: ergo gratia fuit, quod admit-
ta sit alterius satisfactio. Tertio potuisset
satisfactio Christi à Deo acceptari alio titu-
lo v.g. dominii universalis; ergo gratia est,
quod non sic acceptaverit, sed permiserit
computari in solutionem debiti personali
alieni. Quamvis autem hanc voluntate
suppositâ, non potuerit Deus non accepta-
re in solutionem, non sequitur abfuisse
gratiam: cum satisfactio ipsa debeat
fieri de talibus, quæ debeant in solutionem
admitti. Alioquin suppositâ etiam volun-
tate gratuito condonandi peccata, non po-
test ex iustitia Deus quid aliud exigere; &
tamen ista extinctio debiti ab omnibus
censetur gratiosa. Considerando equidem
dignitatem pretii redemptionis nostræ se-
cundum se, & aliunde debitum peccati,
pretium longè excedit debitum; ut Patres
exaggerant, signanter Chrysostomus Homil. 10.
in Epist. ad Rom. ubi id declarat exemplo
ejus, qui pro vineto ob debitum decem ta-
lentorum offerret innumera auri talenta. Et
Basilii in illud Psal. 48. Ergo non redimimur, re-
dimer homo, dicens: Inventum unum est pro om-
nibus hominibus dignum pretium, nempe san-
guis & omni pretio superior sanguis Domini nostri.
Unde Psal. 129. dicitur: Copiosa apud eum re-
demptio. Et 1. ad Cor. 6. Empti estis pretio magno.
Et Clemens VI. Extrav. Unigenitus, De pœnitentia
& remiss. dicit, quod gutta sanguinis mo-
dica propter unionem ad Verbum pro redemptione
totius generis humani suffecisset. Verum hæc
superabundantia pretii non excludit gratiam,
quæ aliunde in satisfactione Christi
intervenit, eamque facit non esse, ex toto
rigore iustitiæ, ut ostensum est.

Ex his rursum oritur alia quaestio, an
opera seu merita Christi fuerint infiniti

valoris? in qua est duplex Sententia. Pri-
ma D. Thomæ & plerorumque aliorum do-
centium fuisse secundum se & simpliciter
infiniti valoris, idque ob ipsam infinitam
personæ seu suppositi dignitatem. Et huius
Sententiæ non parum favent præmissæ &
nonnullæ aliæ Auctoritates. Secunda Sen-
tentia est Scoti dist. 19 n. 7. & in Report. ibid. nu.
7. Gabrielis, Almairi, Joannis Medina, & Scoti-
starum communiter id negantium. Quam
Scotus sup. in Reportatis explicans ait: Meritum
Christi fuit quasi infinitum, non tamen formaliter
infinitum, sed ut infinite acceptatum, quia pro in-
finitis; quod non fuisset, si fuisset purus homo: quia
infinitum acceptavit propter infinitatem personæ
merentis. Acceptatum, inquit, pro infinitis
scilicet quoad sufficientiam; pro solis ta-
men electis quantum ad efficaciam respec-
tu gloriæ. Ratio est: nam opera Christi
proprie erant ipsius humanitatis, denomi-
nativè autem ipsius personæ: at humani-
tas ceteraque principia operum Christi e-
rant finita, adeoque & ipsa opera. Neque
apparet, quod cum personalitas non red-
dat ipsam humanitatem Christi in se infi-
nitam, faceret infinitas in se actiones huma-
nitatis. Neque dignitas personæ commu-
nicat se totam effectui, ad quem extrinsecè
se habet: quemadmodum dignitas objecti,
etsi conferat ad augendam dignitatem actus,
non tamen dat actu tantam dignitatem,
ut si objectum sit infinitum, etiam actus
sit infinite dignus. Qui autem hanc opi-
nionem sequi maluerit, dicere poterit, non
amplius, quam præmissum est, requiri ad
verificandas Auctoritates quæ sonant me-
ritum Christi pro mille aliis mundis suffe-
cisse; item Christum comparasse nobis in-
finitum thesaurum, de cujus consumptione
seu minutione non est aliquatenus for-
midandum propter infinita Christi meri-
ta, ut ait Clemens VI. Extrav. Unigenitus, De
Pœnit. & remiss. nam hæc omnia satis veri-
ficantur per infinitatem secundum quid &
extrinsecam ex acceptatione Dei.

S. VI

De Universalitate meritorum Pas-
sionis Christi, An scilicet Christus
pro omnibus hominibus & singu-
lis Sanguinem suum fuderit?

Præterea suscipiendus est difficultas
hæc temporibus specialiter agitata, de
generalitate meritorum mortis & passionis
Christi, an scilicet sint à Christo oblata &
Patre acceptata pro redemptione & sa-
lute omnium hominum, an vero solum
electorum. Posterius enim effutire non
sunt verbi Calvinus, Beza & alii recentiores
hæretici. Ad quorum dogma incautè ac-
cessit

Christi sint
infiniti va-
loris in se
& simpliciter,
an verò
extrinsecè
& secun-
dum quid.

63.

Hæretici
recentiores
negant

61. Neque etiam de rigore iustitiæ pro peccatis nostris satisfecit
Ratio.
Quo sensu Christi satisfactio sit ex iustitia, immo superabundans.
62. Christi meritis de opere iustitiæ & communi.
64. An merita

Christum
esse mortuum
pro salute
reprobatorum.

cessit Jansenius l. 3. De grat. Christi Salvat. c. 21. ubi inter alia censet inhærendo principiis Augustini, quod Christus pro infidelium in infidelitate morientium, vel pro iustorum non perseverantium aeternâ salute mortuus non sit, nec sanguinem fuderit, nec semetipsum redemptionem dederit, nec Patrem oraverit; immo non magis pro aeterna liberatione ipsorum quàm pro diaboli deprecatus fuerit. Nec tamen hi dubitant, quin mors Christi in se fuerit sufficientissima pro redemptione omnium omnium hominum, immo dæmonum; sed negant illam fuisse pro omnibus ex parte Christi oblatam, at pro salute dumtaxat electorum: quod tamen requireretur ad hoc ut Christus dici posset mortuus pro salute reprobatorum, ne alioquin etiam pro diabolo mortuus dici queat. Quod ipse Jansenius supra rectè observavit, dicens, quod ipsa phrasis, quâ quis dicitur se pro aliquo redemptionem dare, præ se ferre videatur redemptionem ex redimentis animo in usum ac liberationem captivorum offerri ac dirigi. Quod rectè declarat Smising tract. 3. De Deo uno disp. 6. n. 175. & plane ex communi loquendi modo satis constat.

66. Itaque indubitata omnium Catholicorum doctrina habet, Christum pro omnium & singulorum salute sanguinem fuisse & mortuum esse. Ita declaravit Innocentius X. in Bulla contra quinque propositiones Jansenii; de quarum quintâ sic censet: Quintam, Semipelagianam est dicere, Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse aut sanguinem fuisse; falsam, temerariam & scandalosam: & intellectam eo sensu, ut Christus pro salute dumtaxat prædestinatorum mortuus sit, impiam, blasphemam, contumeliosam, divinæ pietati derogantem, & hereticam declaramus, & uti talem damnamus. Idem antea manifestè tradiderat Tridentinum sess. 6. cap. 3. dicens: Verum etsi ille pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt, sed si dumtaxat, quibus meritum passionis ejus communicatur. Non pro solis igitur electis (quibus omnibus utique meritum passionis Christi communicatur cum effectu) sed etiam pro reprobis Christus mortuus est. Neque etiam pro iustantibus reprobis, qui ad tempus justificantur, adeoque beneficium mortis Christi, scilicet justificationem, de qua ibi sermo, recipiunt; sed pro omnibus omnino. Nam ly omnes capitur distributivè pro singulis generum in priori loco; uti constat pro singulis generum sumi in posteriori loco, dum dicitur, non omnes tamen &c.

Post Tridentinum.

67.

Idem quoque tradit Scriptura,

Eadem doctrina manifestè traditur in Scriptura, uti ad litteram sonat, & à Patribus orthodoxis constanter fuit intellectum. Ad Hebr. 2. *Ut gratia Dei pro omnibus gustata sit mortem.* 1. ad Timot. 2. *Qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus.* 2. ad Corint. 5. *Si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt: & pro omnibus mortuus est Christus.* Ubi Apo-

stolus mortem spirituales omnium & singulorum infert ex morte Christi pro iisdem. Et ad Rom. 8. *Proprio Filio non peperit, sed pro omnibus tradidit illum.* 1. Joan. 2. *omnes & singuli peccatores excitantur ad fiduciam ex universali propitiatione seu redemptione his verbis: Sed etsi quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem, Jesum Christum justum, & ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi.* Huc etiam facit illud 1. ad Cor. 8. *Peribit infirmus in tua scientia frater, propter quem Christus mortuus est.* Supponit igitur Apostolus contingere, ut pereat, adeoque reprobus sit, propter quem Christus mortuus est. Idem supponitur 2. Petri 2. *Eum, qui emit eos (pretio scilicet sanguinis sui) Dominum negant, superducentes sibi celerem perditionem.*

His Scripturis consonant unanimiter Patres. Nazianzenus Orat. ad Arianos ait: *Quarum (Christi passionum) opera omnes contra ullam exceptionem instaurati sumus, qui eisdem Adam participes fuimus versusque & captivos serpentis oratione circumventi &c.* Ambrosius Serm. 8. in Psal. 118. *Mysticus sol justitiae omnibus ortus est, omnibus venit, omnibus passus est, & omnibus resurrexit.* Ideo autem passus est, ut tolleretur peccatum mundi. *Si quis autem non credit in Christum, generali beneficio ipse se fraudat: ut si quis clausis fenestris radios solis excludat; non ideo sol non est ortus omnibus, quia calore ejus se ipse fraudavit: sed quod solis est, prerogativam suam servat; quod imprudens est communis a se gratiam lucis exclydit.* Hieron. Epist. 83. ad Oceanum, initio; *Mortuus, inquit, Joannes Baptistam, & dixit Christum & voce demonstrans, Ecce Agnus Dei, ecce qui tollis peccata mundi: si sunt adhuc in seculo, quorum Christus peccata non tulerit.* Leo Papa Serm. 1. De Nativitate Domini; *Dominus noster peccati mortisque destructor, sicut nullum à reatu liberum reperit, ita pro liberandis omnibus venit.*

Ad Augustinum quod attinet, is quidem omnium clarissimè (quidquid Adversarii reclamant) doctrinam Catholicam tradit: quæ adeo ut inter ineptissimarum quarundam blasphemiarum prodigijsa mendacia, interque impias profanasque opiniones doctrinæ Augustinianæ falsò ab ejusdem adversariis adscriptas, quæ diabolico contrahuntur indiculo (ut loquitur Prosper in Præfat. respons. ad objectiones Vincent.) primo loco statatur hæc: *Quod Dominus noster Jesus Christus non pro omnium hominum salute & redemptione sit passus.* Eandem calumniam ab Augustino repellit Prosper ipse Resp. 9. ad Cap. Gallorum. *Contradictoria proinde propositio est Augustini, scilicet, quod Christus pro omnium hominum salute & redemptione sit passus.*

Hanc porro tradit Enarrat. in Psal. 95. sub finem, ubi ait: *Judicabit orbem terrarum in æquitate: non partem, quia non partem emit: totum vult (utique omnes & singulos) judicare habet, quia pro toto preteritum dedit.* Et l. 2. De Symbolo ad Catech. c. 8. inducit Judicem ad impios dicentem

centum inter cetera: Ecce Deum & hominem, in quem credere nolueris. Videris vulnera quæ infixissis, agnosceris latus quod pupugissis: quoniam & per vos & propter vos apertum est; nec tamen intrare voluissis. Et serm. 67. De tempore recensitis pluribus Christi beneficiis, addit loquens in ejusdem Judicis personam peccatoribus: Cruci affixus, vulnere perfossus, ut tu eripereris morti, animam in tormentis dimisi..... suscepi dolores tuos, ut tibi gloriam darem; suscepi mortem tuam, ut in æternum viveres: conditus facinus sepulchro, ut tu regnares in celo. Cur quod pro te perituli perdidisti? Cur ingrati redemptionis tuæ munera tenuisti? &c. Cum essem imperitibilis pro te pati dignatus sum: sed tu despexisti in homine Deum, in infirmo salutem &c. Et serm. 114. de temp. ait: Hodie Dominus noster in scatera crucis pretium nostræ salutis appendit, & unâ morte universum mundum, sicut omnium conditor, ita omnium reparator absolvit. Indubitanter enim credamus, quod totum mundum redemit, qui plus dedit quàm totus mundus valeret.

Idem Augustinus contra Pelagianos variis locis urget ex Apostolo 2. ad Corinth. 5. omnes esse mortuos spirititaliter ex morte Christi pro omnibus; ut 20. de Civ. c. 6. dicens: Omnes itaque mortui sunt in peccatis nemine prorsus excepto, scilicet in originalibus, scilicet etiam voluntate additis. &c. Et pro omnibus mortuis, unus mortuus est unus; & 1. 6. contra Jul. c. 9. Apostolus dixit, unum fuisse in quo omnes peccaverunt. In illo uno mortui sunt omnes, ut more redderet unus pro omnibus. Unus enim pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt, pro quibus Christus mortuus est. Nega igitur Christum etiam pro parvulis mortuum, ut eximas eos de numero mortuorum.

Prædictis accedit multiplex ratio Theologica. Nam in primis non solum electi, sed & reprobi debent credere & recitare Symbolum fidei; quod, ut in Synodo Nycæna editum est, ita sonat: Credimus in unum Dominum Jesum Christum... qui propter nos homines & propter nostram salutem descendit, & incarnatus est & homo factus, passus est &c. Quod sanè quilibet per fidem applicat sibi ipsi in particulari, & non solum in generali hoc vel simili modo: Qui propter nos electos descendit &c. Quin potius quilibet in particulari sibi met applicat, & cordi suo intimius insculpit, velut cuilibet dictum, quod habet Apostolus ad Gal. 2. Qui dilexit me, & tradidit semetipsum pro me. Quare etiam singulos compellat Aug. serm. 123. De temp. ait: Illud te multo magis stupere oportet, quod pro te mortuus est & sepultus: quia ad hoc descendit, ut ea quæ humana displicent infirmitati; pro sua salute sufferet, & te ad æternam & ad celestem gloriam secum perduceret. Similiter Bernardus serm. 2. in Psal. Qui habitat, ait: Possunt omnia dicere, Creator meus es tu. Possunt & animalia dicere, Pastor meus es tu. Possunt omnes homines dicere, Redemptor meus es tu.

Deinde in pretioso sanguine, qui effu-

sus est propter nos singulos, fundatur sive roboratur totius fiduciæ nostræ & spei theologicæ certitudo; dum merito confidimus, quod non perdet nos nec despiciet, Deus, propter quos Filium suum misit crucifigi; ut ponderet Augustinus variis locis apud Dechamps. l. 3. contra Jansenium disp. 7. cap. 8.

Inde præterea plurimum accenditur ^{Terria.} charitas nostra, dum ut ruminat quilibet bonus Christianus, & jugiter in concionibus inculcatur, ante oculos mentis proponitur Salvator velut pro quolibet crucifixus, & sibi quisque proponit illud Augustini Tractat. 2. in epist. 7. Joan. post med. Voluit te amor mundi, tene Christum. Propter te factus est temporalis, ut tu fias æternus.

Hinc insuper elocet, quem tanti facit ^{Quarta.} Augustinus cum aliis Patribus, valor cujuslibet animæ Christianæ, veluti tam pretioso sanguine redemptæ: ut proinde idem Augustinus in Psal. 102. ante med. quamlibet compellans inter cetera dicat. O anima erige te, tenti vales. Et serm. 120. de temp. Agnoscat (inquit) homo, quantum valeat & quantum debeat, & dum pretium suum cogitat, vilis sibi esse desinat..... Reus itaque erit non parvi pretii, sed sanguinis Christi, qui violat, & commaculat animam Christi sanguine & passione mundatam.

Probatur ulterius: quia Christus pro omnibus iis sanguinem fudit, quorum salutem sitiebat in cruce clamans, Sitio. Sitiebat autem salutem omnium, etiam reproborum; & universos invitabat dicens, Sitio, ut ait: B. Laur. Justinianus De triumph. Christi agone cap. 19. Qui etiam serm. De Pass. Dom. ait: Sitio utique pereunium salutem animarum. Nec est aliquid aliud vulgatum adeo omnibus Concionatoribus Catholicis, immo & ipsi Augustino variis locis apud Dechamps sup. cap. 10. Ob quod idem Aug. in Psal. 61. ante med. dicit: Multos bibit, scilicet electos, sed nunquam erit sitiens, quia scilicet non possidebit reprobos quos sitiebat. De cujusmodi præmiserat: Illi interficiebant, illi repellabant, ego eos sitiebam &c. De quibus item subdidit, quod non hoc dederint quod sitiebat. Ipsos enim ille sitiebat; at illi acetum dederunt &c.

Denique probatur: quia Christus pro omnibus est mortuus, pro quibus in cruce ^{74.} orabat, dicens: Pater ignosce illis &c. Oravit ^{Sexta demum quo ratio Theologica.} autem ibi pro suis inimicis & crucifixoribus, etiam reprobis. Unde Leo Papa serm. 1. De pass. compellans Principes Sacerdotum ait: Tanta est bonitas nostri Redemptoris, ut etiam vos peccatis consequi veniam; si Christum Dei Filium confitendo, illam parricidalem malitiam relinquatis. Non enim Dominus in cruce frustra oravit, dicens: Pater dimitte illis &c. Quod remedium nec te Juda transiret si ad eam penitentiam confisisses, quæ te revocaret ad Christum, non quæ instigaret ad laqueum. Vide eundem serm. 4. De pass. & Aug. variis locis apud Dechamps sup. c. 11.

Dices

71. Accedit multiplex ratio Theologica, prima.

69. Augustinus variis locis apud Dechamps sup. cap. 10.

70. Bernardus serm. 2. in Psal. Qui habitat.

72. Deinde in pretioso sanguine, qui effu-

75.
Sanguis
Christi quo
sensu dica-
tur effusus
pro multis.

Dices I. Christus *Matth. 26.* De sanguine suo dixit: *Qui pro vobis & pro multis effundetur.* Resp. effundetur pro multis efficaciter, sed pro omnibus quantum ad sufficientiam. Vel potius pro multis ibi idem est, quod pro omnibus, seu pro tota multitudine, idque phrasi Scripturæ usitatâ.

Dices II. Christus *Joan. 10.* dicit se animam suam ponere pro ovibus suis, id est prædestinatis. Et *ad Ephes. 5.* Christus dicitur se tradidisse pro Ecclesia. Resp. ibi non excludi ceteros, alibi in Scriptura comprehenduntur; quos omnes Christus desiderat fieri oves gregis sui & membra Ecclesiæ. Deinde multi sunt reprobi in Ecclesia, pro qua Christus semetipsum tradidit. Denique pro ovibus electis mortuus est specialius, scilicet cum effectu salutis.

76.
Explicatur
dictum
Christi: non
pro mundo
rogo &c.

Dices III. *Joan. 17.* Christus ait: *Non pro mundo rogo, sed pro his quos dedisti mihi.* Ubi videntur excludi reprobi. Resp. Christum ibi orare expressè pro solis discipulis seu Apostolis: etsi orationem postea extendat ad credituros per verbum eorum. Quamvis autem ibi tantum orasset pro his, alibi tamen oravit etiam pro ceteris. Oratio namque non semper pro omnibus, ut mors suscipi debuit. Deinde intelligi potest, quòd Christus oraverit efficaciter pro solis electis, etsi etiam pro reprobis precatus fuerit quoad sufficientiam.

77.
Generales
locutiones
Scripturæ
de morte
Christi quo
sensu applicentur ab
Augustino
prædestina-
ti.

Dices IV. *August. 22.* De civit. cap. 24. illud Apostoli *ad Rom. 8.* Pro nobis omnibus tradidit illum, intelligit de prædestinatis. Et *epist. 48. post med. ait: Christus propitiator est peccatorum nostrorum, non tantum nostrorum sed totius mundi, propter triticum, quod est per totum mundum.* Et *epist. 102. ait: Non perit unus ex illis, pro quibus mortuus est Christus.* Resp. *Augustinum* non velle, quòd Apostolus Paulus vel Joannes excludat reprobos à redemptione facta per Christum, quos Scriptura, ipsæque *Augustinus* tam patenter comprehendit, adeoque non negat redemptionem horum quoad sufficientiam; sed singulariter commendat specialem, tum Dei voluntatem circa electos, tum redemptionem Christi circa eosdem, scilicet cum effectu salutis. Propter quod *Prosper* Resp. ad 1. objct. *Vincens* benè dixit: *Cum rectè omnes dicantur redempti (activè scilicet, quantum est ex parte Christi) & tamen non omnes à captivitate sint erui (passivè scilicet, defectu hominum) redemptionis proprietates haud dubiè pones illos est, de quibus Princeps mundi missus est foras. Pencilum quippè immortalitatis, quod consecutum est de infirmitate nostra & virtute divina, habet quidem in se ut omnibus profit; sed si non bibitur, non medetur. Idem sent. 9. super 9. cap. Gallorum ait: Cum Sanguis Domini nostri Jesu Christi pretium totius mundi sit (intellige verè, adeoque ex parte Christi illum offerentis) quo pretio extranei sunt, qui aut delectati captivitate redimi noluerunt, aut post redemptionem ad eandem sunt*

Panes quos
juxta S.
Prosperum
est redemp-
tionis pro-
prietates.

servitutem reversi. Vide eundem Resp. ad 9. cap. Gallorum.

Similiter quod ex *Epist. 102.* allegatur, intelligi debet de morte quòdam specialem efficaciam; vel certè de adultis hoc sensu, quod nemo ex iis pereat sine sua culpa ob incapacitatem seu impotentiam. Alioquin quòd pereat aliquando pro quo Christus mortuus est, patet non solum ex Apostolo 1. ad Cor. 8. sed etiam ex variis testimoniis *Augustini* præallegatis, & aliis quæ allegat *Dechamps* l. 3. d. 7. cap. 4. Certè perit *Arius* Hæresiarcha; quem tamen in persona Christi alloquens *Orat. De quinque hæresibus* cap. 6. ait: *Sanguinem meum sudi, animam meam posui, ut mihi conjungerem te & tu divideris me?*

Neque id derogat omnipotentia Dei, aut virtuti orationis Christi, qui *Joan. 11.* ait: *Ego sciebam, quia semper me audis.* Nam voluntas Dei circa salutem reproborum tantum est antecedens, eique se subdit voluntas Christi, efficaciter quantum est de se supplicantis & redimentis, unde etiam in reprobos profluunt sufficientia salutis media, sic ut pœnes illos sit, redimi cum effectu. Unde *Augustinus* lib. 2. De Symbolo cap. 8. ait: *Resister unusquisque cum vivit, ut vivat; currat, ut ejus pretioso sanguine redimatur; ne cum non fuerit, impendat in numero redemptorum, in numero maneat perditorum.* Et *Serm. 31.* inter novos editos à *Sixmundo* (quem citat *Beda* in cap. 5. *Epist. 2.* ad Cor. teste *Dechamps* lib. 3. contra *Jansen. d. 7. c. 5. n. 4.*) inter alia ait: *Redemit te à secunda morte sanguis Domini tui. Si vis, datus est pro te. Si nolueris, non est datus pro te &c. Sanguis Christi volenti est salus, nolenti supplicium.*

QUESTIO V.

De conditione appetitus sensitivi, & Corporis Christi.

QUEMADMODUM Christus, quia verus homo, habuit intellectum & voluntatem humanam, earumque proprias operationes: sic quoque præditus fuit phantasia & appetitu sensitivo, eorumque operationibus. Et quidem phantasia Christi habuit suas operationes ex sensibus oriundas, atque inde potuit intellectus habere consequentes actus; etsi alioquin etiam sine ministerio sensuum posset intellectua-liter operari. Quare sicut Beatorum, sic & Christi phantasia cognovit phantasticè suo modo Deum, & appetitus sensitivus appetiit; indeque gaudium sensitivum habuit: prout etiam nunc intellectu nostro versante circa Deum, phantasia format suas imagines, & voluntate amante etiam appetitus sensitivus versatur circa objectum phantasticum, sicque cor & caro exultant in Deum vivum.

Finis